

LBRIS

We know
books

Robert Gabriel Stroe

Lunatic

LETRAS
Promovăm autorii români

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STROE, ROBERT GABRIEL

Lunatic / Robert Gabriel Stroe – Otopeni: Letras, 2024

ISBN 978-630-312-425-4

821.135.1

Întreaga responsabilitate pentru conținutul acestei cărți
aparține autorului.

Copyright 2024, Robert Gabriel Stroe

Această carte este protejată de legea dreptului de autor.

Carte distribuită de www.piatadecarte.net

email: office@piatadecarte.com.ro

Comenzi la tel. 021 367 5228 // 0787 708 844

Pentru solicitări de publicare vă puteți adresa editurii,

pe mail: edituraletras@piatadecarte.com.ro

Editura Letras / www.lettras.ro

contact@lettras.ro

Cuprins

Capitolul I. Ne descoperim, nu ne cunoaștem	5
Capitolul II. Solve et Coagula.....	14
Capitolul III. Kronos	31
Capitolul IV. August târziu	38
Capitolul V. Septembrie	59
Capitolul VI. Zgomote	63
Capitolul VII. Prea mult verde.....	84
Capitolul VIII. Noiembrie.....	102
Capitolul IX. Maci în petale.....	110
Capitolul X. Sub un colț de lună plină.....	129
Capitolul XI. Amețit și confuz.....	133
Capitolul XII. Ultimele rânduri.....	142
Nota autorului	151

Capitolul I

Ne descoperim, nu ne cunoaștem

Încercam să-mi găsesc locul în vârtoarea vremii. Ca să fiu sincer de tot, umblam de colo-colo nici pierdut, nici găsit.

Îmi aduc aminte de gloria iresponsabilă a tinereții, atunci, nu-mi trecea prin cap că e omenește ca fiecare dintre noi să vrea să pară mai bun decât este, iar uneori altfel decât este. Țara copilăriei mele a fost o miniatură într-o sferă de sticlă, unde doar dacă o scuturai puternic se întâmpla ceva, dacă nu, nu se întâmplă nimic niciodată. Asta înseamnă că eram un introvertit. Acum, uitându-mă înapoi, pot spune că am rămas așa până la capăt. M-am născut așa, din păcate, și n-am reușit nici până acum să scap de acest blestem. Probabil că fac parte din categoria oamenilor care s-au născut cu o celulă defectă. Surprind la mine acea stare: de ce oare nu ți-aș mărturisi ție, cititorule, adevărul ca unui doctor?

Vezi tu, eu am început în adolescență cu un fel de impertinență credință în certitudini. Descartes punea la baza raționamentelor sale îndoiala. Eu am început cu certitudini și probabil că o să sfârșesc cu îndoiala. Acum, îți pot spune că nu mai sunt capabil să-i înțeleg pe acei oameni care în mersul lor pe pământ nu se îndoiesc o clipă de credințele lor, de parcă adevărurile rostite de ei ar fi mai reale decât ale celor ce se află în jurul lor. Sau acei oameni ce se vor a fi religioși, găsindu-l pe Dumnezeu, înainte de a-și căuta sinele. Chiar acela

care s-a crezut a fi fiul lui Dumnezeu nu s-a îndoit decât în momentele finale. Și nu mă refer la îndoiala lui Iisus de pe munte, ci aceea de pe cruce. Probabil că în fața morții, în interiorul fiecărui om are loc o transfigurare, moartea fiind singura certitudine pe care universul ne-o oferă.

La începutul adolescenței, așteptările au crescut considerabil. E normal să te aștepți la mai mult când te descotorosești hotărât de haina copilăriei, iar viața te trece în rândul „bărbaților”. La suprafață eram deja un omuleț ce crescuse, însă în interior, acolo unde lucrurile sunt mult mai complicate, clocoteau stări pline de copilărie ca imaginația. Trebuie să recunoaștem, aerul tinereții ne împinge întotdeauna pe vârful picioarelor. Mai grav este atunci când nu mai e vorba de copilărie, ci de infantilism. Noi, oamenii, de multe ori facem confuzii și ajungem să avem autoritatea unor bătrâni care se vor a fi înțelepți, dar defecte de copii. Ce mă neliniștea cu adevărat, atunci când viața mi se întindea în fața ochilor, era sentimentul straniu, asemănător cu acela pe care îl au amanții într-un moment discret de tandrețe, ascunși de ploaia toamnelor, acel moment când, aflați în culmea fericirii, în fața unui cuplu tânăr apare trecător, dar intens, imaginea morții. Încă de când eram foarte tânăr, m-am debarasat de gândirea sistematică și de speculațiile abstracte. M-am concentrat asupra unor cugetări profund personale, iar asta m-a aruncat printre tenebrele egoului.

Atunci, bărbat în devenire, fiind ancorat în realitatea unei societăți rigide, încercam să mă opresc din a visa tot timpul și să mă străduiesc să domesticesc această melancolie sălbatică ce sălășluia în interiorul meu. N-am reușit. Și, oricum, în prezent mă amuz pe seama socotelii mele și de infantilismul de care am dat dovadă la acea vreme. Mă întreb: oare cum am reușit să îmi închipui în acel trecut îndepărtat că eu aș putea să încetez să fiu eu, chiar dacă aș fi

vrut? Tăceam și încercam să ignor copilul din interiorul meu, dar el se folosea de tăcerea mea ca de o trambulină ca să revină la cârmă. Acum, după ce anii s-au năpustit asupra mea, nu sunt sigur dacă eu mi-am visat viața ori mi-am trăit-o realmente. În mine a existat dintotdeauna un asemenea amestec vâscos de realitate și vis, încât mi-a fost imposibil să găsesc acea linie fină dintre realitate și vis care ar putea să le despartă.

Oricum, eu nu am orgoliul de a considera că tot ce am făcut în această viață a fost în totalitate decizia mea și că la orice răspântie, eu am fost cel care a ales stânga sau dreapta. Cele mai îndrăznețe decizii, gesturi și senzații au izvorât din inconștient și dintr-o lipsă de măsură. Pentru că măsura îți poate salva viața, dar și lipsa ei. Nu aveam de gând ca această cutie umană să-mi țină mintea captivă și sufletul înlănțuit.

Din cauză că aveam toate caracteristicile unui introvertit, de jur împrejurul meu aproape întotdeauna se crea o sumă de neînțelegeri, de ajustări, de false opinii, de concesiile aproximative, de răstălmăciri și de tăceri îngăduitoare. Momentele mele de contemplare m-au ghidat doar către o autodepășire perpetuă. În fond și la urma urmei, aveam de ales între a mă îneca în propria mizerie și a mă ridica deasupra tuturor problemelor și obstacolelor din viața mea. Însă pentru a-mi ridica umbra deasupra agoniei, a fost nevoie să mă întorc la mine însumi și să respir aerul ușor al singurătății pentru a putea zăbovi cu sinele, neîntrerupt de gândurile oricui. Și de ce să scriu? O să răspund la această întrebare, întrebându-mă o expresie de-a lui Nietzsche: *Mândria ce-mi izvorăște din instinct se revoltă întru a spune: „Ascultați-mă! Căci eu sunt astfel și astfel. Mai presus de toate, să nu mă confundați cu ceea ce nu sunt!”*

Și atunci, dintr-odată, m-am revoltat. Am simțit sângele clocotindu-mi în vene, răvășindu-mi întreaga ființă. „Nu, nu, nu!” – strigam în sinea mea – „așa nu se mai poate! Și eu sunt om, și eu vreau să fiu mare și fericit. Cine credeți că sunteți voi, bărbați neghiobi și femei bine îmbrăcate, care treceți pe lângă mine cu atâta nepăsare? O să vedeți voi de ce sunt în stare! Vreau să fiu mai mult decât voi, mai mult decât voi toți, deasupra tuturor. Sunt mic, sărac și urât, dar am și eu suflet, iar sufletul ăsta o să scoată asemenea strigăte, încât voi toți veți fi siliți să vă întoarceți și să mă ascultați. Atunci eu voi fi cineva, iar voi veți continua să nu fiți nimic. Și am să fac lucruri uimitoare, am să creez, am să ajung mai departe decât toți cei mari, iar voi veți continua să mâncați, să dormiți, să vă plimbați ca și-acum.”¹

Literatura, această frumoasă definiție a melancoliei, a făcut ca toate acele gânduri tenebroase legate de semenii mei să își piardă orice însemnătate. Lectura a fost principalul leac pentru solitudinea mea. Această plăcere s-a preschimbat în timp într-o sete de neîmplântat. Pe atunci nu știam că a combina ce e bolnav cu ce e sănătos e un început de boală, însă aflasem de la înțeleptul Seneca faptul că *mulțimea de cărți îl încearcă pe cel care învață, nu-l formează și este mult mai bine să te ocupi de un număr mic de autori decât să rătăcești prin mulți*. Nimic nu-l putea face pe un adolescent care lupta fără pauză contra nimănui fără vreo cauză să uite de problemele lui decât gândul că este singur pe o insulă pustie plină de cărți; să știi însă că nu o dată mi s-a întâmplat să părăsesc insula învins. Cum e viața unui astfel de tânăr fără o astfel de insulă?

¹„Un om sfârșit”, Giovanni Papini, Polirom, pag. 34

„E primăvară fără flori, ca toamnă fără frunze,
Ca dragostea fără fiori, ca doamnă fără buze,
Ca ploaia fără nori, ca scriitorii fără muze,
Ca noaptea fără zori, ca o ceartă fără scuze.”²

Mulți o să se repeadă să spună că sunt un hoț și că fur din rândurile altora. Toată lumea fură la un moment dat câte ceva de la cineva. Inclusiv în artă se practică acest tip de „furt”. Toată lumea fură ceva de la cineva: bani, idei, muncă, timp, răbdare, viața chiar. Numai sufletul nu se fură, pentru că el poate fi doar cumpărat (sau, mai bine zis, vândut) de către însuși stăpânul său, ceea ce, de altfel, mulți dintre noi o fac cu destulă plăcere și, aș spune eu, la un preț suficient de modic. Evident, așa vorbește un hoț. Dacă aș fi o persoană cinstită, aș spune poate că esența societății este virtutea și că nu există virtute mai frumoasă decât respectul pentru proprietatea semenului.³ Tu, cititorule, să nu cumva să îndrăznești să-mi furi vreo oră, vreo zi sau vreo noapte, dacă nu vei avea posibilitatea ulterioară de a îmi da înapoi ceva de dimensiunea unei asemenea pagube. Iar eu aș merita să fiu pedepsit și înșelat dacă ceea ce îți ofer îți ofer cu gândul la răsplată. Ce am de gând să-ți ofer mai exact? Nimic palpabil. Suntem amândoi sub acoperișul aceluiași spital, iar eu împart lecurile mele cu tine. Mai devreme sau mai târziu, poate vom împărți și boala.

Numele personalităților pe care le agăț și le voi agăța în continuare printre aceste rânduri nu sunt victimele furtului meu, ele sunt educatorii sau mai degrabă eliberatorii mei, iar eu nu fac

²Mircea Enescu (Relevu) – Porțelan

³„Cititorul din peșteră”, Rui Zink, Humanitas Fiction, pag. 9

altceva decât să elogiez darurile lor. Daruri ce pentru mine au însemnat ieșirea din amorteala în care mă mișcam ca într-un nor încărcat, daruri ce, odată primite, m-au făcut capabil să văd revărsarea de lumină și căldură din picuratul ploii nocturne.

Și ce ți-aș mai spune multe despre multe, dar nu vreau ca buna mea voință să fie confundată cu apucăturile unei mame vitrege, iar îndemnurile mele, confundate cu manifestările unei triste nepriceperi. Să încerc să fac lumea mai bună ar fi ultimul lucru la care m-aș înhăma. Prefer ironia și autoironia decât să intru în grațiile acestei lumi care nu are oricum niciun sens. Nu cunosc sub nicio formă insatisfacția totală prin rațiune și cu atât mai puțin ca pe un eveniment; pentru mine este un instinct natural.

Ție, cititorule, pot să-ți scriu neîntrerupt, neîncercând să te conving de absolut nimic. Îți spun ceea ce mi-aș spune și mie oricând: să te lași în voia dorințelor după placul inimii, dar te avertizez că mie mi s-a întâmplat ca plăcerea să se transforme în durere, lipsindu-mi măsura. Te-aș mai întreba poate, găsindu-te în fața unui apus, contemplând la cine știe ce...

„De te-ai pierdut găsește-te, de te-ai găsit te întreabă:

De unde vii și unde pleci, de unde atâta grabă?

De unde atât pustiu, de unde atâta slavă?

De unde dracului te știu, de unde atâta zarvă?

Unde ai pierdut atâtea vise, de cine au fost găsite?

De cine au fost salvate, de cine părăsite?

Să fiu sincer cu tine, să nu ne luăm pe ocolite

Venim aici pe rând, ne luăm adio pe sărite.”⁴

⁴Mircea Enescu (Relevu) – „Pandemie”

Ai mai putea să te rogi ca soarta să te scutească de efortul și de obligația teribilă de a te educa singur, în singurătate, acolo unde nu ai puterea de a decide și de a fi sigur în mod absolut că ceea ce tu numești adevăr este realmente adevăr sau numai pare așa. Văd bine că nu știi ce este însingurarea. Dacă vrei să auzi, sau mai degrabă să ascuți erupția vulcanică a singurătății, atunci ascultă muzica lui Beethoven. Sper să te întâlnești cu neliniștile mele ce la un moment dat seamănă foarte mult cu neliniștile tale în *Sonata pentru pian nr.14*.

Este cunoscut faptul că cel poreclit „Spaniolul negru”, titanul muzicii universale, a surzit la un moment dat. Acest fapt nu l-a împiedicat să compună în continuare muzică. Cum reușea să compună muzică fiind surd? Își pune capătul unei baghete între dinți, iar celălalt capăt între corzile pianului ca să poată simți vibrația sunetului. Păstrând proporțiile, imaginează-ți un pictor ce-ți zugrăvește cele mai complexe și intense emoții într-un tablou, fără să vadă nimic. După ce am ascultat Simfonia a 9-a, cunoscută și sub numele de „Simfonia Corală”, ce include celebra „Odă a bucuriei”, în mișcarea finală, bazată pe poezia lui Friederich Schiller, l-am înțeles perfect pe Seneca atunci când susținea că înclinațiile ținute în frâu răspund rău, iar când firea se opune, efortul este zadarnic.

Revin la muzică, pentru că *tot ce nu e muzică e aparență, eroare sau păcat*. În afară de muzică, totul e minciună, chiar și singurătatea, chiar și extazul. Muzica este și una, și alta – într-o formă ameliorată.⁵ Prin intermediul muzicii îți poți desluși schițele încurcate ale arhitecturii sufletești, poți simți strania senzație a momentului când disperarea și extazul se îmbrățișează într-un sărut

⁵„Cioran și muzica”, Humanitas, pag. 13